

METODOLOGIA DE L'OPERACIÓ: 77207006

EXPLOTACIÓ DE L'ÍNDEX DE COMERÇ AL DETALL (ICM)

1. Introducció

L'objectiu de l'ICM és conèixer les característiques fonamentals de les empreses dedicades a l'exercici del comerç al detall, que permetin mesurar a curt termini l'evolució de l'activitat del sector. Aquesta característiques es mesuren a través de dues variables: la xifra de negocis en termes nominals, això és, a preus corrents, i l'ocupació.

Aquesta estadística forma part del Programa d'acció per al desenvolupament del sistema estadístic sobre el comerç elaborat per Eurostat, Reglament (CE) núm. 1165/98 del Consell de 19 de maig de 1998, sobre les estadístiques conjunturals.

Per a l'àmbit de les Illes Balears, l'IBESTAT duu a terme l'operació 77207006 Explotació de l'Índex de comerç al detall (ICM), a partir de l'homònima que executa l'INE per al conjunt d'Espanya. Aquesta explotació ens permet disposar a nivell autonòmic d'informació respecte dels índexs globals i les taxes variació de la xifra de negoci a preus constants i corrents per grup de venda, així com la variació de l'ocupació que se li vincula.

2. Àmbit poblacional

La població objecte d'estudi està formada per les empreses l'activitat principal de les quals s'inscriu en la Divisió 47 de la secció G de la CNAE 2009, atenent a l'establiment en el qual es duu a terme l'activitat:

47. Comerç al detall, excepte de vehicles de motor i motocicletes. Aquesta divisió inclou els següents punts segons el lloc en el qual es duu a terme la transacció.

Establiments no especialitzats	Establiments especialitzats	Altres
47.1 Realitzat en establiments no especialitzats	47.2 Aliments, begudes i tabac 47.3 Combustible per a l'automoció	47.8 En llocs de venda i en mercats ambulants

	47.4 Equips per a les TIC 47.5 Altres articles d'ús domèstic 47.6 Articles culturals i recreatius 47.7 Altres articles (peces de vestir, farmàcia, animals, etc.)	47.9 Per correu, per Internet, a domicili, en màquines expenedores, etc.
--	--	--

L'empresa és la unitat informant atès que disposa de les dades comptables i d'ocupació.

3. Àmbit temporal

La periodicitat d'aquest indicador és mensual.

4. Disseny mostral

El marc mostral és el Directori central d'empreses (DIRCE), actualitzat una vegada a l'any amb fonts administratives (principalment tributàries i de la Seguretat Social) o amb informacions procedents d'altres operacions estadístiques de l'INE.

S'aplica un mostreig aleatori estratificat, en el qual els estrats es formen mitjançant l'encreuament de comunitat autònoma, agrupació d'activitat econòmica principal i grandària de l'empresa.

Les grandàries mostrals s'estableixen perquè, a nivell de comunitat autònoma, s'obtinguin estimacions representatives a nivell del grup de venda d'Alimentació (4711 + 472) i resta.

En cada estrat s'obté una mostra aleatòria, a excepció del format per les empreses de 50 o més assalariats, en les quals totes entren a formar part de la mostra. Per repartir la mostra en els diferents estrats no exhaustius, s'aplica una afixació de Neyman, prefixant errors de mostreig del 5% a nivell de comunitat autònoma.

El Reglament europeu obliga a realitzar canvis de base cada 5 anys per reflectir la nova distribució poblacional. Cada any en el mes de gener, es renova una part de la mostra, que suposa una rotació d'entre un 20 i 25% de les unitats informants, en els estrats que no siguin exhaustius. El criteri que s'utilitza és substituir a les empreses que porten col·laborant en el càlcul de l'índex aproximadament 5 anys i

també a totes aquelles que hagin estat baixes, il·localitzables, erròniament incloses i fusionades o absorbides.

5. Recollida de la informació

Les empreses emplen un qüestionari mensual i el procediment de recollida de dades és a través de la web, per correu postal, telèfon o fax.

6. Formulació dels índex agregats i any base

Els índexs de Comerç al detall es calculen segons un índex de Laspeyres encadenat tenint com a base l'any 2015. Un índex encadenat mesura moviments acumulatius d'índexs a curt termini en diferents períodes base. Així, estableix comparacions entre el període corrent (t) i el període base (0) però considerant les situacions intermèdies (k). En els índexs de ICM base 2015 les situacions intermèdies considerades corresponen als mesos de desembre de tots els anys.

Segons el Reglament nº 1165/98 els índexs han de canviar de base cada cinc anys. Per tant, el gener de 2018 és el primer mes que es publica a la nova base 2015, en aquest canvi s'han recalculat els anys 2015, 2016 i 2017 per tal d'actualitzar la mostra, però s'han enllaçat les sèries per aconseguir una sèrie comparable des del seu inici.

Anys base de difusió a la web de l'IBESTAT

Base 2015	Exercicis de 2001 en endavant
Base 2010	Exercicis de 2001 a 2017
Base 2005	Exercicis de 2001 a 2012

7. Conceptes i definicions

Xifra de negocis

Comprèn els imports facturats per l'empresa durant el mes de referència en concepte de venda de béns i prestació de serveis que són objecte del tràfic de l'empresa. Es comptabilitzen en termes nets deduint les devolucions de vendes, així com els ràpels sobre les vendes.

Alimentació, begudes i tabac

Fruïtes i verdures, carn, volateria i carn de caça, xarcuteria i carns fredes, peixos i mariscs, pa i productes de fleca, begudes alcohòliques i no alcohòliques, productes de tabac, làctics, ous, conserves de fruites, vegetals, carns i peixos, etc.

Teles, vestit i calçat. Equip personal

Teles, llana per fer punt, material bàsic per a la fabricació de catifes, llençols, estovalles, tovalloles, articles de merceria, peces de vestir, articles de marroquineria, accessoris de vestir, etc.

Equipament de la llar

Mobles (excepte mobles d'oficina), articles d'il·luminació, utensilis domèstics no elèctrics, coberteria, vaixel·la, cristalleria, terrisseria, cortines, articles de fusta, suro i cistelleria. Electrodomèstics, equips audiovisuals, instruments de música, articles de ferreteria, segadores de gespa, vidre pla, material i equip de bricolatge, pintures i vernissos, material de construcció, ordinadors, fotografia i precisió, etc.

Salut

Productes farmacèutics, medicaments d'ús veterinari, articles mèdics i ortopèdics, articles d'herboristeria, òptica, etc.

Oci

Llibres, periòdics i papereria, joguines i articles d'esport, videojocs, llavors, flors, plantes, fertilitzants, animals de companyia, aliments per a animals domèstics, programes informàtics. Discos compactes, flors i plantes artificials, etc.

Altres béns

Rellotgeria, joieria i argenteria, drogueria, papers pintats i revestiment de sòls, combustibles excepte para vehicles automòbils, galeries d'art comercials, material i equip d'oficina, records, artesania, articles religiosos i bijuteria, segells i monedes, articles de regal i de fumador, material de comunicació, articles de viatge de cuir, lubricants, olis, etc.

Personal ocupat

És el nombre total de persones que treballen en la unitat d'observació, inclou també propietaris que treballen en la unitat, socis treballadors i ocupació familiar no retribuïda.

Personal no remunerat

Constituint per les persones que dirigeixen o participen activament en els treballs de l'empresa sense percebre una remuneració fixa o salari.

Personal remunerat

Està format pels treballadors lligats a l'empresa per un contracte de treball i que són retribuïts amb quantitats fixes o periòdiques en forma de sou, salari, comissió o pagament en espècie. Es distingeix entre el personal fix i el personal eventual.

Locals dedicats a la venda

Tot recinte accessible al públic, estructuralment separat i independent, en el qual es realitzen o es poden realitzar activitats de comerç, dependent d'una empresa i en el qual treballen una o més persones d'aquesta empresa.

Gran superfície

Es considera gran superfície a tot establiment que té una superfície de venda i exposició superior o igual a 2.500 metres quadrats. S'entén per superfície de venda aquella que és accessible al públic i on s'efectuen operacions de venda.

Gran cadena

Es considera gran cadena a tota empresa que compta amb 25 locals o més i té 50 o més assalariats.

Petita cadena

Es considera petita cadena a totes les empreses de més d'un local excepte les que en tenen 25 o més i 50 o més assalariats.

Empreses unilocalitzades

Es considera empresa unilocalitzada aquella que realitza la seva activitat comercial a través d'un únic local.

Estacions de servei

Són aquelles empreses que tenen com a activitat principal la venda de combustibles per a l'automoció.

Comerç especialitzat

És el realitzat per les empreses en les quals el valor afegit, o en defecte d'això, el volum de facturació d'un sol tipus de producte, considerant com a tals els que estan inclosos en una sola classe de la CNAE 2009, és superior al 50%; i el realitzat per les empreses que comercialitzen menys de cinc tipus de productes el valor afegit dels quals suposi almenys el 5% dels ingressos totals per vendes al detall, considerant que la seva activitat principal és la corresponent al producte de major valor afegit.

Comerç no especialitzat

És el realitzat per les empreses que comercialitzen cinc o més tipus de productes, considerant del mateix tipus els productes inclosos en una sola classe de la CNAE 2009, el valor afegit del qual, o en defecte d'això el volum de facturació, suposi almenys el 5% dels ingressos totals per vendes al detall, però cap d'ells amb un valor afegit superior al 50%.

8. Documentació complementària

[Metodologia INE de l'Índex de comerç a la menuda \(ICM\).](#)